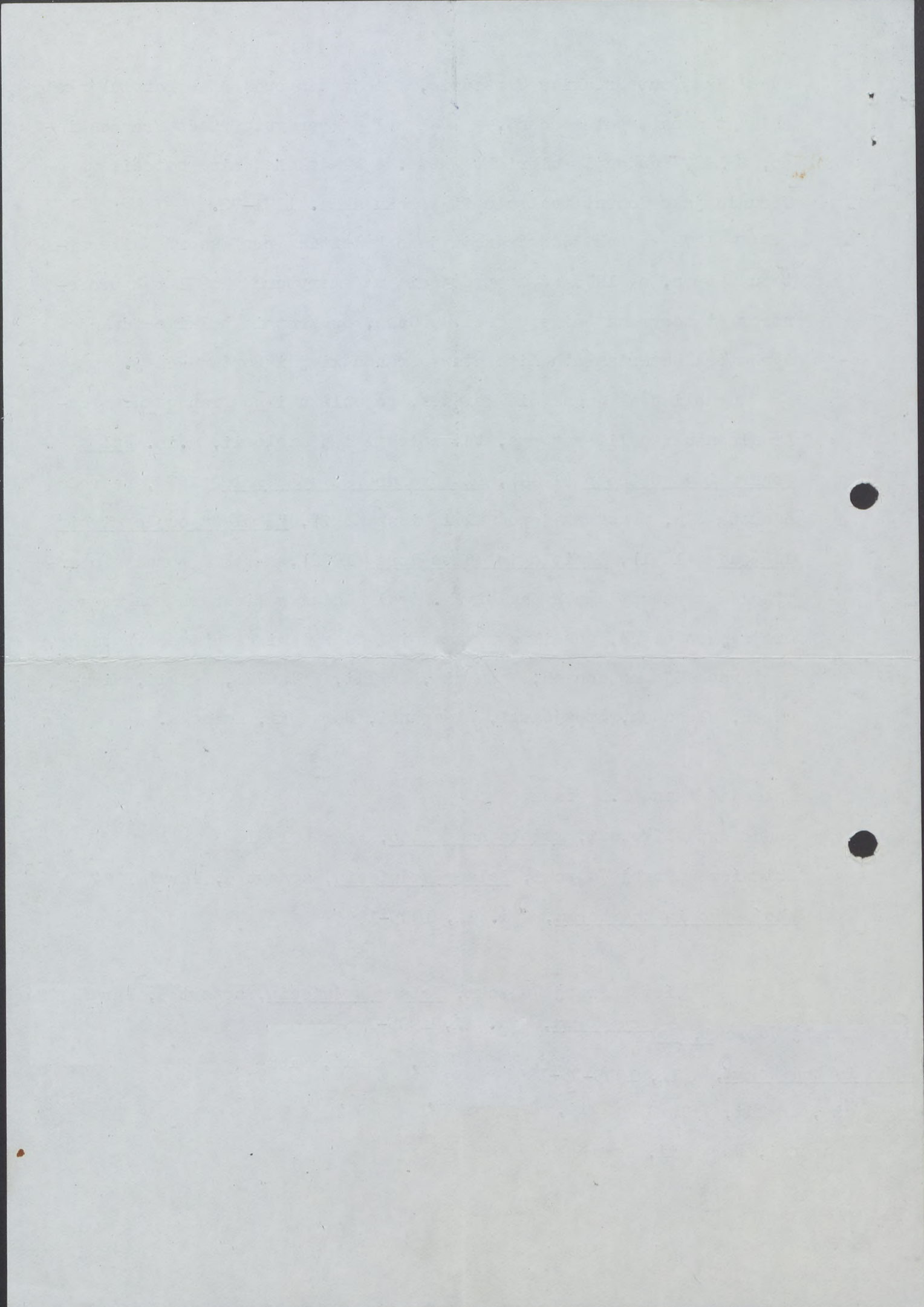

KOWZAN
TADEUSZ
pseud. "Żuk"

Urodził się 9 listopada 1922 w Wilnie jako syn Ludwika (mierniczego) i Anieli z Żukowskich. Wnuk powstańca z 1863 roku, Kazimierza Kowzana herbu Trąby, z powiatu oszmiańskiego, zesłanego na dziesięć lat na Syberię. Kształcił się w Gimnazjum O.O. Jezuitów w Wilnie (mała matura 1938) a następnie w Liceum im. J. i J. Sniadeckich aż do zamknięcia tej szkoły przez okupacyjne władze litewskie w grudniu 1939. Po uzyskaniu matury w czerwcu 1940, w dawnym Gimnazjum im. A. Mickiewicza, studiował filologię francuską na Uniwersytecie Wileńskim do kwietnia 1942, tj. do chwili usunięcia studentów-Polaków. W 1942 wstąpił do ZWZ, potem AK. Ukończył konspiracyjną Szkołę Podchorążych i uzyskał stopień podchorążego. Brał udział w tajnym nauczaniu: literatura polska na poziomie liceum (komplety w mieszkaniu Tadeusza Łopalewskiego przy ul. Tartaki). Wywieziony na roboty przymusowe do Niemiec w sierpniu 1943, zdołał powrócić do Wilna w lutym 1944. Dwukrotnie aresztowany, przebywał w więzieniu Gestapo na Ofiarnej i w więzieniu w Kownie, a następnie w obozie pracy pod Kownem. Zwolniony ("wykupiony") w czerwcu 1944, brał udział w walkach o Wilno w lipcu 1944 jako dowódca plutonu w 2 batalionie pułku im. Bolesława Chrobrego. Uniknął "koncentracji" i wywózki do Kaługi. Ścigany przez władze sowieckie, ekspatriował się w styczniu 1945 przez Białystok do Lublina.

Wznowił studia romanistyczne na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim, a potem na Uniwersytecie Jagiellońskim, przerwane koniecznością pracy zarobkowej: dziennikarstwo, krytyka literacka i teatralna we Wrocławiu i w Warszawie. W 1952 uzyskał na Uniwersytecie Warszawskim magisterium w zakresie filologii francuskiej, w 1964 doktorat nauk humanistycznych, w 1969 habilitację. Pracował w Polskiej Akademii

Nauk (Instytut Sztuki w Warszawie, Stacja Naukowa PAN w Paryżu) jako adiunkt a następnie docent. W 1962 był stypendystą rządu francuskiego, w 1987 Fundacji Fulbright w USA. Wykładał na Uniwersytecie w Toruniu jako docent teatrologii w roku akad. 1971-72.

W 1972 wyjechał do Francji jako "visiting professor" Uniwersytetu w Lyon, od 1975 aż do przejścia na emeryturę w 1991 był profesorem etatowym na Uniwersytecie w Caen, dwukrotnie pełniąc funkcję dyrektora Departamentu Literatury Francuskiej i Porównawczej.

Opublikował dwanaście książek, po polsku i po francusku, w zakresie nauki o literaturze, teatrologii i semiologii, m.in. Jules Renard i jego teatr (1966), Littérature et spectacle (1970, nagroda naukowa PAN, przekład japoński i hiszpański), "Hamlet" ou le miroir du monde (1991), Sémiologie du théâtre (1992), a także ponad sto artykułów w czasopismach naukowych. Brał udział w licznych kongresach międzynarodowych, gościł z wykładami i odczytami na uniwersytetach w Stanach Zjednoczonych, Kanadzie, Anglii, Irlandii, Belgii, Niemczech, Włoszech, Szwajcarii, Hiszpanii, Norwegii, Izraelu.

Relacja własna T.Kowzana

Paweł Świetlikowski, Wołało nas Wilno, Poznań 1991

Zbigniew Andrzej Judycki, Polacy w świecie, zeszyt 5, Paryż 1994

Who's Who in the World, wyd. 11, 1993-1994

